

Glem ikke!

PRÆSTØ.

Udsigt mod kirken og Fredriksminde fra rørskoven nord for Hestehavevej - måske ved Ellemosen.

Indhold:	Side		Side
Redaktion & forening . . .	2	Årsprogram Historisk	
Kommende arrangementer		Samfund	10
.....	2	Billeder fortæller	
Et glemt Præstø – som		historie	13
Ole Sarvig så byen	3	Den lokale skole op	
Ved fuldmåne	5	til 1931	14
Natbetjent ”Stoffer”	8		

**Præstø Lokalhistoriske Arkiv &
Lokalhistorisk Forening for Præstø Kommune**

Præstø Lokalhistoriske Arkiv

Styrelsen:

Formand: Søren Kæregaard
Arkivleder: Elsie Björklund
Næstform.: Frits Fabricius
Kasserer: Ole Fog
Medl.: Bent U.Mortensen
Gurli Z.Nielsen
Kom.valgt: Knud Skovbæk

Arkivets åbningstider:

Mandag kl. 17-19 &
1. lørdag i måneden
kl. 10.00 – 12.00
på Præstø bibliotek
Lindevej 45
tlf. 55 99 18 88

Lokalhistorisk Forening for Præstø Kommune

Bestyrelsen:

Formand: Bent U.Mortensen
Næstformand: Ole E.Hansen
Kasserer: Kim C. Pedersen
Sekretær: Steffen Lyng
Sørensen

Bestyrelsen i øvrigt:

Lilli Henningsen
Foreningens repræsentant i arkivets
styrelse:
Bent Lui Nielsen
Suppleanter:
Bodil Møller
Jens Bjerre Tybjerg

Udgivere:

Præstø Lokalhistoriske Arkiv & Lokalhistorisk Forening for Præstø Kommune

Redaktion:

Ansvarshav.: Bent U.Mortensen
Øvrige: Elsie Björklund, Ole E. Hansen, Carsten Højholt Hansen, Søren Kæregård & Jens Bjerre Tybjerg.

Har du stof til bladet eller kommentarer til artiklerne, hører vi gerne fra dig. Ring til Bent U. Mortensen 55 99 17 55

– eller kig ind på arkivet!

Kommende arrangementer:

To. 15.3.2001 kl. 19.30:

Kai Christiansen viser os rundt i Præstø i en serie Erhard-billeder på Præstø Bibliotek.

On. 25.4.2001 kl. 19.00:

Medlemmerne inviteres til en rundtur på Brandmuseet.

To. 31.5.2001 kl. 19.00:

Forsommeraftentur: Bårse – den oprindelige landsby med dens kirke. Jørgen Andersen, Paul Erik Kaarde & Anita Hansen Engdahl viser rundt og fortæller.

Et glemt Præstø – som Ole Sarvig så byen i 1971.

Glem ikke! - bladets nye navn - er lånt fra titlen på en lille bog, der udkom i 1972. Bogen udkom på Gyldendal og dens forfatter er Ole Sarvig. Livet i Præstø i årene før dette år var grundlaget for bogens handling og et galleri af pudsige men også interessante personer befolker byen.

Victor Larsen, hvis levende forbillede også gik rundt i Præstø på den tid, kommer i bogen hjem til den lille idyllisk beliggende Postby for at opspore en kvinde, Cherie, han har truffet i sin restaurat på Tenerife.

Den finurlige mand, som har let ved at søge beskyttelse i alkoholens kortvarige glæder, har for mange år siden slået sig ned i udlandet og kun denne hede forelskelse kan bringe ham tilbage til Danmark. Hans problem er, at hans eneste spor er navnet Cherie - og så, at hun er fra Præstø – undskyld! - Postby. Ind imellem er vi så også i tvivl om, han overhovedet husker rigtigt. Victor Larsens søgen er kittet,

der binder hændelserne sammen i bogen, hvor byen præsenteres og sammen med den en række af dens borgere – og ja, originaler.

I dag er det kun få og små passager, læseren vil kunne nikke genkendende til. Så meget har byen forandret sig og ja - nye generationer er opstået. . . for de gamle, som faldt . . . !

Historien kunne udspille sig i mangen en lille fjordby i det østlige Danmark.

Victor Larsen flytter for eksempel ind på "Fribytteren", den navnkundige Svend Gønges Kro eller før byjubilæet i 1953 "Hotel Danmark". Hotellet/kroen lå, for dem der er kommet til i nyere tid, hvor nu Aldi ligger.

Der er mange historier om det ærværdige hotel, som i sin have ned mod åen rummede en sand zoologisk have med en sæl, en abe, nogle geder, en stork, ja sågar en trane. Mod slutningen et

lidt sørgeligt billede på en hende verden og en drøm fra fortiden.

Herunder bringer vi et lille citat fra bogen, så læseren selv kan danne sig et indtryk af Postby fra for ca. 30 år siden.

Glem ikke!

af Ole Sarvig.

Fra kapitel fire.

Larsen var kommet ud på torvet, en stor plads med toppede brosten og en uglejet plæne. Til højre lå der nogle treetagers bygninger, hvor der så ud til at være kontorer. På den ene var der et stort ur med rustne visere. Det viste halv fem. På den anden sad et stort ovalt grønt skilt ved døren. POLITI stod der på det. Larsen så drømmende over mod de lave bygninger på den anden side, som var helt overvokset med vedben og vildvin.

Sådan længtes han efter at få det, krybe ind under en dyne af grønne blade, trække den godt op over næsen og så ikke bekymre sig om noget. Lade sig overgro og dække lige til skorstenen, så der bare kunne slippe en lille

tynd røgsojle ud fra en cigar eller en cigaret.

Var det derfor, han altid anlagde skæg, når der var pres på om sommeren? Folk havde undret sig over det. De mente, det ville være mere naturligt med et vinterskæg.

Larsen så misundeligt mod de lave huse, der sikkert havde haver, som førte ned til fjorden, som han kunne skimte nede for enden af endnu et lille stræde. Så opdagede han, at der holdt en ligvogn inde i en af de åbne porte og vendte hovedet mod politigården. Den var kun halvt overgroet med grønt. Der lød et umærkeligt klik i Larsen. Han havde fået endnu en idé. Han gik ind.

"Undskyld," sagde han til den vagthavende betjent, som sad og lagde blyanter, penneskaffer, viskelædere og elastikker i geometriske mønstre på bordet foran sig.

"Undskyld," gentog Larsen

Cherie har glemt sine solbriller på Tenerife, og dem benytter han nu som påskud til en samtale med betjenten, for på den måde at afsløre hendes identitet. Om det lykkes skal ikke afsløres. Larsen tumler, rådvild og distræt, rundt i den lille by og vækker både smil og forundring blandt byens borgere med si-

ne somme tider svært gennemskuelige spørgsmål. Men vil Cherie, hvis han finder hende også tage godt imod ham? Måske er citatet for kort – jeg håber dog at det er langt nok til at give indtryk af stemningen i bogen og et hjørne af Postby.

Glem ikke! - siger vi. Husk at købe kaffe med hjem. Glem ikke! - hunden! Glem ikke! - brevet til møster Anne! Alt for hurtigt

bliver dagligdagen historie og langt det meste historie, der forsvinder i den store glemsel. En lille fortælling som Ole Sarvigs åbner i et humoristisk glimt en hverdag mange af os færdedes i nyere historisk tid – og det er slet ikke så længe siden!

Glem ikke!!

bm

Ved Fuldmåne!

I anledning af at man i 1992 fik mulighed for at frede mindre naturfænomener, som sten og træer og lignende, skriver Lise Høyrup en artikel i ”Siden Saxo” fra 1996 om disse særlige historiske fænomener. ”Siden Saxo” er et blad, der udgives af statens arkiver.

I artiklen fremdrages et par eksempler fra vort eget område. Det ene velkendt det andet mere ubemærket men dog yderst bemærkelsesværdigt.

Kludeegen, som vi desværre ikke kan bringe bringer billede af den-

ne gang, selvom det var planlagt, har vi god kendskab til. Endnu i vore dage knyttes traditioner til dette træ – nogle af disse måske i mindre grad historisk korrekte, men der er liv omkring det gamle træ, hvilket et besøg hurtigt kan overbevise én om.

Ydermere er træet i dag ikke et hultræ. En af de store stammer, der dannede hullet er for længst styrtet ned og fjernet eller gået i forrådnelse. I dag er det ikke let at se, hvor åbningen har været.

Lise Høyrup skriver om hultræerne:

Født på ny!

De fortællinger, der knytter sig til træerne, er meget forskellige. Nogle beskriver de magiske handlinger og riter, der skulle udføres for at få en tilsigtet virkning. F. eks. kunne man helbrede for engelsk syge ved at trække et barn tre gange igennem åbnin-gen i et hultræ. Det skulle gøres avet om, det vil sige mod solen. Den voksne, som udførte handlingen, skulle så selv gå avet om træet og samtidig mumle en besværgelse. Proceduren blev ofte afsluttet med, at noget af den syges tøj blev efterladt på træet. For at være sikker på, at alt var udført forskriftsmæssigt, kunne man overlade ansvaret til en klog kone, der så fik betaling for hjælpen.

Forestillingen bag denne handling er, at den syge gennemgår en symbolsk genfødselsproces, der giver vedkommende chancen for at starte forfra på en frisk. For yderligere at manifestere renselsesprocessen, overførte man sygdommen til træet ved at hænge lidt af den syges tøj op på træet.

Et meget mere sjældent træ omtales længere henne i Lise Høyrups artikel. Et eksemplar af træet er hjemmehørende inden for kommunegrænsen:

Pigernes træ!

I Beldringe Sogn i Præstø Amt er der en sevenbom, et stedsegrønt træ, i haven til en gård, der hedder Bellevuegården. I en optegnelse fra 1937 hedder det:

”Hvad Pigerne skulle med dette Træ, ved jeg ikke, men ved hjælp af dette kunde Pigerne blive hjulpet, saa de kunde bruge Karlene lige saa meget, de vilde, uden at de fik Børn. Jeg var kun et Barn, da jeg opfangede, at Mor og en anden Kone talte om det, og jeg opfattede ikke alt om det, forstod vel ikke. Men mon ikke Pigerne har spist noget af Træet, eller tog dele af det, opløst i noget og tog det ind.”

Sevenbom blev ligesom enebær brugt som præventivt og abortfremkaldende middel. Man sagde, at træet blev indført af munkene og dyrket særligt ivrigt ved klostrene for at kunne hjælpe de nonner, der blev gravide.

Det var langt fra et almindeligt træ men optrådte på kirkegårde og i større haver og parker, og mange mente, at det ikke burde dyrkes i privathaver.

Optegnelsen giver et indblik i, at datidens landbosamfund måske ikke altid var så patriarkalsk. Kvinderne kunne i nogle tilfælde finde på råd, så deres tilværelse kunne blive lidt mere munter end datidens normsystem ellers levede mulighed for.

Sevenbom

Fra Politikens bog om lægeurter kan vi citere:

Sevenbom, *Juniperus sabina*. Den er hjemmehørende i Syd-europa. Den vokser vildt fra Spa-

nien over Kaukasus til Central-asien samt i Alperne. Ludvig den Fromme påbød i 795, at man i klosterhaverne skulle dyrke rude, som munkene skulle drikke et afkog af hver dag, for at holde sig kyske.

Sevenbom fortrænger rude i klosterhaverne og benyttes, da den er et stærkt og meget virksomt abortfremkaldende middel. Den er kendt langt tilbage i historien bl.a. nævnes den af Plinius men i øvrigt af mange andre.

Sevenbom var et meget farligt middel at benytte, hvorfor der også mange steder advares mod brugen. Folkelige tyske navne for busken som Jungfrau-Palme og Kinder-Mord samt ordspil som "Sevenbom har gjort mungen en pige from" understreger klart hensigten med planten.

Også en række planter som ene og taks har været brugt i denne sammenhæng.

Sevenbom indeholder en flygtig olie, som virker irriterende på huden. Det benyttede lægerne sig tidligt af, da fontaneller var én blandt mange pinagtige og besynderlige men højt skattede behandlingsmåder.

Fontanelbehandling bestod i, at lægen skar et sår i den syges ryg. Dernæst sørgede han for med visse hudirriterende midler at få såret til at flyde godt og holde sig åbent længe, så de "onde væsker", som var årsag til sygdommen kunne vandre den vej ud.

På apotekerne fremstillede man plastre og salver med indhold af sevenbom, for her havde man et rigtig virksomt middel til at holde fontanellen åben - til fryd for lægen og til stor smerte for den arme patient. bm

Natbetjent "Stoffer".

Vagn Bro var politimester i Præstø i to perioder først som konstitueret politimester i 1928 – 30 og siden som fast ansat fra 1935 – 43. Vagn Bro blev født i 1894 og døde 1966. I flere perioder var han valgt ind i folketinget, som kandidat for partiet Venstre. Vagn Bro var en markant og alsidig skikkelse i datidens samfund. Vagn Bro ligger begravet på Præstø kirkegård.

Her bringer vi et citat fra hans erindringer, "Politimesteren fortæller" som udkom i 1965 .

Præstø står for mig som sommerlandet. Da jeg regerede der, var jeg kun i fyrrene og havde livet for mig. Jeg husker vel hårde

snevinde, hvor den lille Præstøbane sad uhjælpeligt fast, hvor posten udeblev og hvor de offentlige kontorer var arbejdsløse. Disse dage og aftener var hyggelige. Vogne kom ikke til byen, kun kanklokkerne afbrød af og til stilheden, men efter en god midaften hos borgerskabet kom kortbordene frem.

Der var hygge og romantik over det gamle Præstø. Kort efter, at jeg første gang var kommet til byen, altså i 1928, var der selskab hos en kendt sagfører og branddirektor, og da jeg ved totiden forlod hans ejendom på torvet, trådte frem fra den høje indgangstrappes skygge en solidt påklædt, kraftig og ret fyldig mand i en politiuniformslignende dragt. Han mælede

med en ru stemme: "G'aften, politimester," hvorefter han med et ret håndfast tag tog mig under armen. Jeg gjorde mig fri og spurgte: "Hvad mener De med det?" – "Nåh hvad!" lød svaret, og vi vandrede ned mod Hotel "Danmark", hvor jeg den gang boede, i dyb tavshed. Så sagde jeg: "Hvem er egentlig De min herre?" Og så kom det frem at det var natbetjent Christoffersen, en mand jeg, som årene gik, kom til at sætte megen pris på.

Jeg trak en cigar op af vestelommen og tog afsked med den bemærkning, at nu så jeg allerede gadelygten uden for "Danmark", så nu kunne jeg selv finde vej. Dagen efter forhørte jeg om denne mærkelige tildragelse på politikontoret, hvor store smil bredte sig på ansigterne, hvorefter politiassistent Johansen betroede mig, at tidligere politimestre af og til måtte følges hjem af "Stoffer", når værterne havde skænket flittigt. "Og," føjede han

til, "må jeg henstille til politimesteren, at De ikke ændrer på dette forhold, thi ofte byder pigerne også natbetjenten en hjertestyrkning."

Jeg lod det derfor passere, men ligemeget hvor jeg var til middag, sluttede jeg altid aftenen med de ord: "Og så ta'r jeg lige en cigar til Stoffer!" Hvorledes han i dagens løb fik at vide, hvor jeg om var aftenen, har idel været en gåde for mig, men sommer og vinter stod han uden for gæstebudets port, når jeg drog af mod hjemmet, og fik sin cigar.

Præstø er i dag ikke væsentlig større end dengang. I disse små købstæder havde man beholdt natbetjent- eller vægterinstitutionen. De behøvede ikke at synge vægtervers, men de skulle være der!

bm

K.W.J. Thureholm

Om K.W.J. Thureholm – vi gav hans artikel "Skandalen i Jungshoved kirke" i blad nr. 3 fra 18.9. 2000 - ved vi med rimelig sikkerhed følgende:

Thureholm blev født i 1891 og kom omkring 1930 til Næstved, hvor han blev redaktør af den konservative avis. Senere skiftede Thureholm og blev redaktør af

den radikale avis Sydsjællandske Tidende. Her var han ansat til avisen lukkede.

I en lang årrække herefter tjente han til føden ved at arbejde som korrekturlæser på Næstved Tidende. I mange år var han tillige redaktør af Jagtvennen, som var en bekostelig sag for ham øko-

nomisk.

Artiklen vi gengav blev trykt første gang i 1956/57.

Thureholm blev knap 70 år, da han døde formentlig ved udgangen af 1950'erne. bm/ty

Historisk Samfund for Præstø Amt

Siden 1912 har Historisk Samfund for Præstø Amt formidlet historisk viden til hvem, som var interesseret, inden for og fortrinsvis om det gamle Præstø amt. Gennem foredragsvirksomhed og turarrangementer har foreningen løst sin opgave og gør det stadig. På forårsture og sommerudflugter har man kigget ud over amtsgrænsen - til fjernere lokaliteter.

Et fuldt færdigt program for 2001 ligger klar og omdeles i disse dage til medlemmer og interesserede.

Her i bladet vil vi kort omtale folderen og de enkelte arrangementer samt oplyse at foreningen

kan kontaktes ved formand Allis Bro, Fyrrevænget 5, Appernæs, 4700 Næstved med telefon 55 72 00 13. Kontingent for et års medlemskab er 135 kr. Inkluderet i dette medlemskab er så historisk samfunds årsbog, som også sendes til nyindmeldte, så længe lager haves.

Samfundets arrangementer for dette år er:

Lørdag d. 24.3.2001 kl.14.00:
Årsmøde i Sognegården, Sct. Peters Kirkeplads 5, Næstved:

Annonceret dagsoden kan fås ved henvendelse til formanden. Mødet indledes med foredrag af ad-

vokat Keld Nørreslet, der fortæller om Næstved-Præstø-Mernbanens historie fra etablering til nedlæggelse.

Fredag-lørdag d. 11.-12.5.2001:

Forårstur. Efter besøg på Koldinghus fortsættes turen mod Vestkysten. På vejen passeres Nymindesø inden man på Holmslands Klit besøger den gamle strandfogedgård "Abelines Gård" – en stor veldrevet klitgård nu storslået museum, der ofte karrigt men også i perioder i rigt mål i hine dage har givet udkomme til en stor familie. Fredag aften overnattes på hotel i Ringkøbing og lørdag går turen videre. Man besøger Stadil kirke samt strandingsmuseet i Thorsminde.

Ved Bovbjerg besøges maleren Jens Søndergårds museum samt herregården Nr. Vosborg. Efter endnu en overnatning i Ringkøbing går turen næste dag søndag mod Sjælland. Dog gøres der først ophold i Silkeborg, hvor man bl.a. skal se Tollundmanden på det lokale museum. Efter et besøg på Asger Jorn-museet bliver sidste besøg inden hjemturen Øm Kloster.

Turen koster 2500 kr. såfremt 30

deltagere melder sig. Kontakt historisk samfund for yderligere oplysninger vedrørende ekstra takst for enkeltværelse samt tilsvarende oplysninger.

Lørdag d. 9.6.2001: Sommerudflugt. Turen går til Skåne. Via den nye forbindelse til det gamle danske land besøges på en endagstur Skanør, Falsterbo og Fodevik. Svend Dahl, der har udgivet flere bøger om Skåne er ledsager og guide på turen. Der bliver også tale om en byvandrig i Malmö, der i 1500-tallet var Danmarks næststørste by.

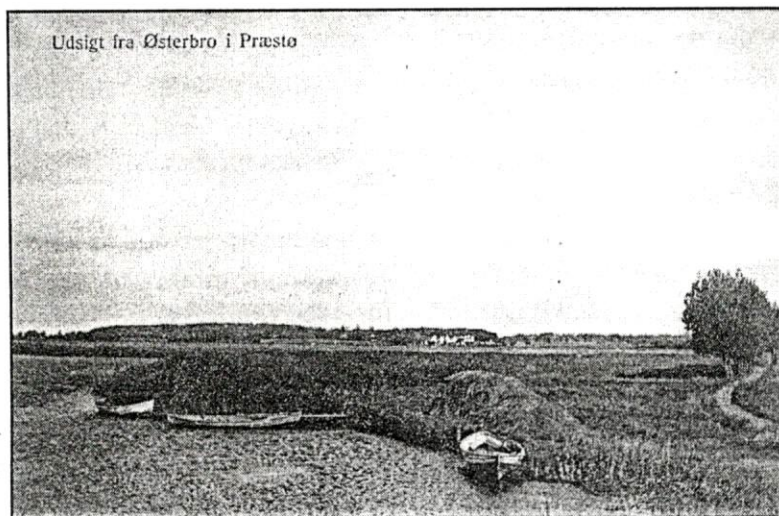
Denne tur koster 400 kr. ved 30 deltagere. Kontakt historisk samfund for yderligere oplysninger samt tilmeldingskupon.

Lørdag d. 15.9.2001 kl. 14.00: Høstmøde. På Nordfelt gods på avlsgårdens gårdsplads mødes vi og parkerer vore biler. Nordfelt ligger nord for Elmelunde godt gemt bag skovens træer. I den store park samt dele af bygningskomplekset vil godsejer Jens Haubroe vise os rundt og fortælle om godset og dets historie. Kl. 16.00 er der kaffe i Elmelunde Café. Deltagerbetaling inkl. Kaffe er 50 kr.

Lørdag d. 6.10.2001 kl. 14.00:
Efterårsmøde. Mødestedet er
Gl.Øbjerggård, Bygaden 27,
Køng. Projektleder dr. phil. Per
Ole Schoubye, Køng Museum er
rundviser og vil berette om den
gamle fabrik, der som basis for
en stor hørlinnedproduktion blev

grundlagt i 1783. Der bliver rund-
visning til Spindeskolen samt ud-
stillingen i øvrigt. Deltagerbetaling
inkl. Kaffe er 45 kr. bm

Billeder fortæller historie

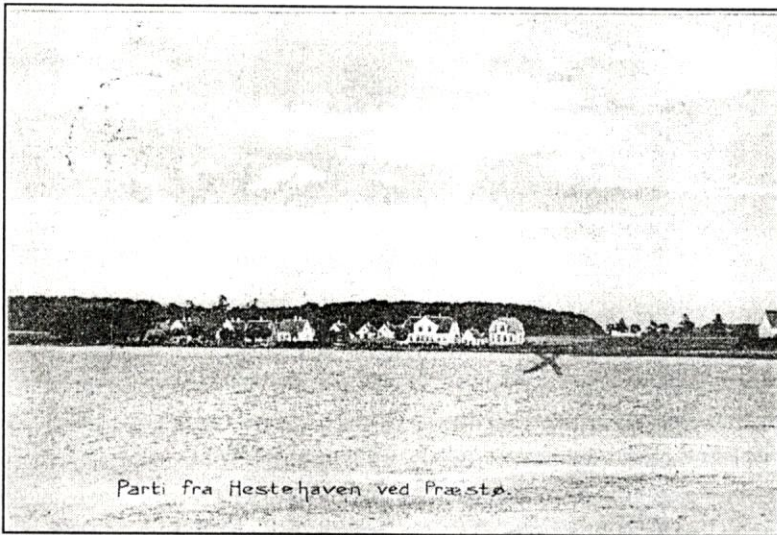

Gamle postkort fortæller historie. Man
studser og siger, var det virkelig sådan?

Beklageligvis er billedkvaliteten ikke så
god, som den bør være. Vi vil arbejde
meget med det problem. Kunne vi printe
billederne direkte fra computeren, kun-
ne vi opnå en væsentlig bedre kvalitet.
Som det er gjort denne gang overføres
billedet til en master, som vi så benytter
som grundlag for trykfor trykning af

bladet. Det vil for os være ensbetydende
med fotokopiering. Det er, hvad der er råd
til for øjeblikket.

Billedet på denne side er et kig ud mod
Hestehave, hvis huse anes i baggrunden.
Foran røskoven i forgrunden ligger tre
joller. Den længst til højre foran en hø-
stak. En af de interessante ting ved dette
billede er stien i højre side. Er det vejen
til Hestehaven – hjulsporet. For sådan var
det jo engang – forud for opfyldninger og

reguleringer. Hjulsporet peger lige frem mod en stor gråpil på engen længere fremme. Poststempilet siger 27.6.1907.

De to billeder på denne side har stort set samme motiv. De nye huse i fiskerbyen på vej ud til Hestehaven. Dobbelthuset er nok tydeligst og nemmest at genkende. I dag Hestehavevej 73 & 75. Bag husrækken hæver Næbskoven sig. X-et på billedet referer til teksten på bagsi-

den, hvor det fortælles, at netop her er Ellen på ferie i disse dage. Dobbelthuset er nok bygget tidligt i århundredet.

Næste billede er taget nærmere på. Skoven gemmer sig bag husene og anes kun mellem dem. I forgrunden til venstre sopper børnene. De fanger rejer. Der anes også en båd eller to. Poststemplerne sig hhv. 11.8.1911 & 17.8.1912. bm

Den lokale skole i tiden op til 1931

Omkring 1850 var der knyttet et gejstligt embede til skolens lederstilling, som ved flere andre skoler rundt i landet. En af skolens ledere hed overlærer Wandal, var cand.theol og skulle aflaste sognepræsten og prædike ved visse kirkelig højtider. Da Theodor Hansen, der havde været kapellan i Ringsted, omkring 1896 bliver ansat som sognepræst ændres dette forhold.

Theodor Hansen havde et svagt helbred og der ansættes en kapellan, som ansættes på særlige vilkår. Præstens medhjælper skulle prædike hver anden søndag og i øvrigt varetage de kirkelige handlinger sognepræsten tildelte ham. Ud over dette skulle kapellanen undervise 18 timer i kommuneskolen, der også var realskole.

I 1898 træder denne ordning i kraft og en lange række unge præster indleder deres karriere i denne stilling. En række personer nævnes, blandt dem Stephan Volf, J.E. Sommer, C.

Høyrup, H.P. Hansen, pastor Kusum, Stenstrup Hansen, Mogens Strunge og Aage Madsen. Navne som i dag kun siger os meget lidt, men præster som har haft det væsentlige bijob at undervise et ikke ubetydeligt timetal i skolevæsenet. Anledningen til denne artikel Aage Lambert-Jensen blev som 26-årig ansat som præst og lærer i 1928 og rejser herfra igen i 1931, hvor han bliver sognepræst Kvislemark Fyrendal.

På den tid var Overlærer Danø leder af skolen. Blandt lærerne ved skolen nævnes i øvrigt den universitetsuddannede matematiklærer Nissen, der som der står kunne være yderst temperamentsfuld. Når han færdedes på skolen talte han sjældent med andre end lærer Kaae, der var af jydsk oprindelse og ved siden af sit job som lærer beklædte stilling som kantor ved kirkerne i de to sogne. Yderligere omtales en lærer Nielsen som en ypperlig pædagog, der på sin rolige og lidt milde måde fik indlært megen kundskab i eleverne.

Lærer Dam, der også var en anset lærer ved skolevæsenet var både student og lærer og havde været lige ved at gå op til embedeksamen efter flere års teologiske studier men var blev forhindret af en eller anden årsag. Lærer Dam havde også et lille job i kirken, idet han var kirkebogsfører. Blandt de helt unge lærer nævnes Iversen Hansen, der blev ansat i 1930.

I sin beskrivelse af lærerkorpsset kommer han endelig ind på lærerinderne, som han giver en ret indgående beskrivelse. Frk. O. Tommerup, der havde haft sin egen private skole bliver på trods af at hun ikke har lærereksamen ansat ved skolen. Lambert-Jensen skriver at hun blev presset til at nedlægge sin skole ved en omordning af det lokale skolevæsen i 1906. Hun var dygtig til at undervise, og der var disciplin i hendes klasser, hun havde de to første klasser.

Den første dag børnene ankom, lod hun dem stille op og tage fat i den knage, de skulle hænge deres tøj på. Det virkede lidt bombastisk at se dem stå der på rad og se på læreren og ikke turde røre en finger, så gik de ind i klassen

og satte sig på deres pladser. Ved årets slutning lod hun børnene opføre en række små sketches. Det var uhyre fornøjeligt.

To andre læreinder var ansat her. Frk. Larsen, der ikke var fastansat og endelig frk. Hansen, der var mangeårig lærer og højt anset. Børnene lærte meget hos hende og hun havde – som det bemærkes – ikke problemer med disciplinen. Hun nød stor agtelse, men som der også står, hendes noget generete væsen hindrede hende i at komme ret meget i kontakt med kollegerne.

Den gang som nu så de uddannede lærer i nogen grad ned på de uuddannede eller folk med anden uddannelse som teologerne. Dette kom til udtryk bl.a. ved som Lambert-Jensen skriver, at f.eks. frk. Tommerup ikke fik den anerkendelse blandt kollegerne, som hun fortjente. Præsterne fik eksempelvis dette at vide ved et møde i Skibinge, hvor den ellers venlige og positive overlærer Danø kom for skade at udtrække, at en cand teol. Ikke var kvalificeret til at undervise børn. Pastor Smith, der også havde været ansat i Præstø replicerede til megen

moro for forsamlingen: ”Jeg var lærer for seminarieelver i Vordingborg, så de vordende lærere, der får så ringe en undervisning, må selv være meget ukvalificerede”.

Den sidste lærer der omtales af Lambert-Jensen er lærer Larsen. Larsen var uddannet skomager og var blevet ansat som gymnastiklærer i en periode, hvor man ikke havde timer nok til at ansætte en uddannet. Han brugte som disciplinarmiddel en rebtamp på hen mod tredive centimeter.

Om ham står der bl.a.: Lærer Larsen var dygtig og afholdt af drengene, selvom hans undervisningsfacon nok var lidt gammeldags, noget sergentagtig. Når drengene havde øvelser ved buk og plint stod han med et spanskrør, og den der ikke kom over fik et rap bagi. Det var der ingen af drengene der tog fortrydeligt. De syntes nærmest det var morsomt, især når det var en anden det gik ud over!!

Om sommeren havde drengene svømning under lærer Larsens ledelse. Der var tre kategorier: selesvømmere, der fik de grundlæggende øvelser af lærer Larsen, derefter måtte de svømme frit, med kork-tornyster, og når de havde nået en vis rutine aflagde de en frisvømmeprøve og måtte svømme frit rundt – dog ikke for langt ud! Når så tiden var inde, sagde han med almindelig stemme: ”Så går vi op!” Som et lyn vendte drengene og strøg gennem vandet frem mod broen, jeg var betaget af sådan en lydighed og disciplin. Det var der ikke i mine timer, skriver Lambert-Jensen.

Hemmeligheden bag afslørede sig. Lærer Larsen stod klar med sin rebtamp. Den næstsidste, der kom op fik ét rap af tampen og den sidste fik to! Mit mindreværds kompleks forsvandt. På den måde kunne jeg også have styret holdet, afslutter Lambert-Jensen. bm

